

Thema's DNB toezicht - Verzekeraars

Aandachtspunt	Uitwerking
Technologische innovatie	<p>Uit een sectoroverstijgend onderzoek naar de invloed van technologische innovatie op de financiële sector in 2016 bleek dat de verzekeringssector vooralsnog relatief beperkt gebruik maakt van technologische innovatie. De potentiële impact van technologische innovatie is groot. In 2017 geeft DNB daarom dit onderzoek een sectorspecifiek vervolg. DNB wil meer inzicht krijgen in de mate waarin verzekeraars gebruik maken van financiële technologie in het ontwerp, de distributie en het beprijzen van verzekeringsproducten - en welke prudentiële risico's daarmee gepaard gaan. Ten tweede onderzoekt DNB in hoeverre verzekeraars gebruik maken van financiële technologie bij kostenbesparingsprogramma's. Ten derde brengt DNB mogelijke gevolgen van technologische innovatie voor de structuur van de verzekeringssector in kaart. Tot slot worden mogelijke prudentiële risico's geïdentificeerd en wordt onderzocht op welke wijze technologische innovatie de aard van het verzekeringstoezicht beïnvloedt.</p>
Stresstest schadeverzekeraars	<p>DNB voert in 2017 een stresstest uit met het oog op de toegenomen zorgen over de schadeverzekeringssector. Hiermee wil DNB inzicht krijgen in de risico's waar de schadesector aan blootstaat, specifiek de risico's in relatie tot herverzekering, waaronder de risico-overdracht, de hoogte van het eigen behoud en de omvang van de dekking. Bij het opstellen van de scenario's consulteert DNB de sector. Na afronding van de stresstest worden de bevindingen met de deelnemende instellingen gedeeld, en daarna sectorbreed in de vorm van good practices. Indien de stresstest daar aanleiding toe geeft, zal DNB bij individuele schadeverzekeraars interveniëren.</p>
Product Approval and Review Process (PARP)	<p>DNB gaat in 2017 onderzoeken op welke wijze verzekeraars sturen op winstgevendheid van individuele producten. Aanleiding betreft de ontwikkeling dat diverse schadeverzekeraars de afgelopen jaren verliesmakende producten in de markt hebben gezet als gevolg van onder meer hevige concurrentie en druk op winstmarges. Bij de geselecteerde verzekeraars zal documentatie op worden gevraagd en onderzoek ter plaatse plaatsvinden. Het Product Approval and Review Process (PARP) waarover verzekeraars dienen te beschikken vormt daarvoor het belangrijkste aangrijpingspunt. Indien verzekeraars op bepaalde aspecten onvoldoende scoren zal DNB interveniëren of good practices met de sector delen.</p>
Invulling risicomanagement-functie	<p>In vervolg op eerdere onderzoeken naar de invulling van de audit- en actuariële functies, onderzoekt DNB in 2017 of de inbedding van de risicomanagementfunctie bij verzekeraars voldoet aan de vereisten voor sleutelfuncties in Solvency II. Bij afwijkingen of bij onvoldoende actie door de instellingen zal DNB interveniëren. Ook zullen bevindingen en good practices met de sector worden gedeeld.</p>

Thema's DNB toezicht - sector overstijgend

Aandachtspunt	Uitwerking
Technologische innovatie	Financiële technologie (fintech) heeft steeds verdergaande invloed op betaalinstanties, banken, verzekeraars en vermogensbeheerders. Fintech kan tot leemtes in wet- en regelgeving leiden, waardoor daarmee samenhangende risico's niet of onvoldoende worden geadresseerd. In 2017 brengt DNB de verschillende knelpunten in kaart, en doet zij beleidsaanbevelingen om onwenselijke situaties te ondervangen. Indien innovatieve financiële producten of diensten niet goed in het bestaande toezichtkader passen, zijn DNB en de AFM gezamenlijk voornemens om marktpartijen de mogelijkheid te bieden om dergelijke producten/diensten, in een gecontroleerde omgeving met maatwerk toezicht, aan te bieden.
Klimaatrisico's	In 2017 start DNB vervolgonderzoek op het in 2016 verschenen rapport <i>Tijd voor transitie</i> om verdere kennis op te bouwen over de mogelijke impact van klimaatverandering op de Nederlandse financiële sector en de implicaties voor toezicht. DNB zal onder andere de verschillende risicomanagementmethodes, waaronder mogelijk ook stresstesten, voor klimaatrisico in kaart brengen en waar opportuun toepassen. De mogelijke gevolgen van klimaatrisico's voor de verplichtingen van verzekeraars worden nader onderzocht.
Systematische integriteits-risicoanalyse (SIRA)	DNB heeft in 2016 significante verbeteringen maar ook nog veel tekortkomingen in de SIRA van financiële instellingen geïdentificeerd. In 2017 wil DNB verder onderzoeken in hoeverre de SIRA daadwerkelijk tot juiste risicoafwegingen en een passend beheersingsbeleid leidt. De hoofdpunten van dit onderzoek zijn gelegen in: (i) het Product Approval and Review Process (PARP), (ii) fintech initiatieven, (iii) corruptie en belangenverstremming bij beleggingen door verzekeraars en pensioenfondsen, en (iv) het faciliteren van een integriteitscultuur.
Klantanonimiteit	DNB onderzoekt in 2017 wederom in hoeverre financiële instellingen betrokken zijn bij het faciliteren van financiële constructies die de zichtbaarheid van personen en bedrijven voor overheidsinstanties belemmeren. Dit onderzoek wordt door middel van steekproeven verricht, waarbij onder meer wordt nagegaan of banken, trustkantoren verzekeraars en pensioenfondsen de wettelijke vereisten omtrent cliëntenonderzoek worden nageleefd. Het effect dat DNB voor ogen heeft is dat instellingen de juiste risicoafwegingen maken, de aanwezige risico's te beheersen en de cliëntenportefeuille waar nodig te herzien.

Thema's AFM toezicht - Verzekeraars

Sector specifieke risico's	Uitwerking
Legacyproblemen verzekeraars	<p>Partijen in de distributieketen van verzekeringsproducten (verzekeraars, adviseurs, bemiddelaars en volmachtpartijen) staan door uitdagende marktomstandigheden, technologische ontwikkelingen en legacyproblemen voor grote uitdagingen. Te denken valt aan verouderde ICT-systemen en een lage rentestand die het bedrijfsmodel van verzekeraars onder druk zet.</p> <p>De AFM brengt in kaart welke elementen binnen de productontwikkeling van premie- en uitkeringsovereenkomsten tot voorzienbare teleurstellingen bij deelnemers kunnen leiden en zal de sector door de AFM worden aangespoord om in het belang van de deelnemers aanpassingen door te voeren. Daarnaast is de AFM met betrekking tot de distributieketen van verzekeringsproducten een toekomstanalyse aan het opstellen. Daarbij staat het verander-vermogen van de partijen in de distributieketen centraal, namelijk of en in hoeverre zij in staat zijn om op relevante ontwikkelingen, zoals vergaande digitalisering, in te spelen. De risico's ten aanzien van de zorgvuldige klantbehandeling worden daarin meegenomen.</p>
Nazorg beleggingsverzekeringen	<p>Een van de legacyproblemen van verzekeraars betreft de beleggingsverzekering. Door hoge kosten, het gebruik van hoge rekenrendementen en tegenvallende beleggingsrendementen halen veel consumenten hun doelkapitaal niet. Zij moeten nu in actie komen om grotere financiële problemen in de toekomst te voorkomen. Om de risico's voor kwetsbare cliënten te verkleinen gaat de AFM controleren of verzekeraars de voor 2016 vereiste resultaten voor het activeren van klanten met een hypotheek- en pensioengebonden beleggingsverzekering hebben behaald. Daarnaast wordt de voortgang van het activeren van de overige beleggingsverzekeringen geverifieerd en door verzekeraars gerapporteerd.</p>
Risico's in 2e pijler-Beleggingsverzekeringen	<p>De AFM signaleert dat steeds meer pensioenopbouw plaatsvindt via tweede pijlerbeleggingsverzekeringen (DC) bij verzekeraars en dat de risico's daarbij verschuiven van werkgever naar deelnemer. Tegelijkertijd neemt de productcomplexiteit toe. De AFM richt zich daarom in 2017 op het inventariseren van productgerelateerde risico's van nieuwe en oude producten. De bedoeling is dat eind 2017 verzekeraars hun deelnemers met een beschikbare premieregeling waarbij risicopremies worden onttrokken aan de inleg of opbouw hebben benaderd en gestimuleerd een actieve keuze te maken ten aanzien van het niet, in gewijzigde of in ongewijzigde vorm voortzetten van de pensioenregeling c.q. risicodekking. De AFM zal dit in samenwerking met het Verbond van Verzekeraars monitoren en valideren.</p>
Onderzoek kwaliteit pensioenadvies	<p>Pensioenverzekeringen zijn complexe producten waarmee inkomen voor de oude dag wordt opgebouwd. Daarom is het van belang dat de advisering over deze producten goed gebeurt. Het advies over pensioenverzekeringen valt onder de adviesregels van de Wet op financieel toezicht (Wft) waarop de AFM toezicht houdt. In 2010 heeft de AFM een 0-meting uitgevoerd naar de kwaliteit van pensioenadvies aan werkgevers. Uit het onderzoek bleek dat de kwaliteit van het advies over pensioenverzekeringen onder de maat was. Sindsdien zijn onder meer nieuwe vakbekwaamheidseisen geïntroduceerd voor het geven van pensioenadvies. In 2017 doet de AFM opnieuw onderzoek naar de kwaliteit van pensioenadvies.</p>

Toezichtthema's DNB en AFM 2017

Verzekeraars

Marktvoorbereiding richtlijn Verzekerings- distributie	In februari 2018 treedt de Europese richtlijn Verzekeringsdistributie in werking. De Richtlijn verandert de manier waarop verzekeringen in Nederland worden gedistribueerd. Er worden nieuwe regels geïntroduceerd op het gebied van onder meer vergunningverlening, productontwikkeling en belangenconflicten. De AFM zal in 2017 marktpartijen helpen zich hierop voor te bereiden door hen op verschillende manieren van informatie te voorzien. Hiervoor zoekt de AFM actief de samenwerking met marktpartijen en brancheverenigingen.
Algemene risico's	Uitwerking
Datagebruik	Het toenemende belang van het gebruik van klantdata in financiële dienstverlening vergroot het risico op misbruik. De AFM werkt met de Autoriteit Persoonsgegevens samen aan een visie op het zorgvuldig gebruik van klantdata en het toezicht daarop. Passende dienstverlening op basis van klantdata wordt gestimuleerd en misbruik van klantdata wordt gemonitord. Daarbij ligt de nadruk op het voorkomen van 'product pushing', en 'misselling' door (verkeerde) profilering van klanten. Een privacy gerelateerd probleem is de ontwikkeling waarbij klanten die minder of geen data wensen af te geven slechtere voorwaarden krijgen, zoals het mislopen van premiekorting, of worden uitgesloten van dienstverlening ('exclusion'). De AFM wil dergelijke praktijken tegengaan.
Digitalisering en FinTech's	Digitale dienstverlening verandert het contact met de klant en de manier waarop de aanbieder met de zorgplicht omgaat. De AFM ontwikkelt een visie met betrekking tot de invulling van de zorgplicht in een gedigitaliseerde omgeving. Het is de bedoeling dat financiële ondernemingen deze visie internaliseren in hun dienstverlening. Hetzelfde geldt voor de visie op een beheerste bedrijfsvoering bij financiële dienstverleners, beleggings-ondernemingen en beleggingsinstellingen. Daarnaast wordt de toezicht-strategie op het gebied van onwenselijke (fintech) ontwikkelingen met betrekking tot beleggen in 2017 verder ingevuld.

Contact

Pieter van Rijsbergen
HVG Law
pieter.van.rijsbergen@hvglaw.nl
+31 (0) 88 - 407 0490